



ПОСТАНОВА

Верховної Ради України

Про Заяву Верховної Ради України "Про необхідність жорсткого і безкомпромісного подолання проявів корупції в системі правосуддя"

Верховна Рада України постановляє:

1. Схвалити Заяву Верховної Ради України "Про необхідність жорсткого і безкомпромісного подолання проявів корупції в системі правосуддя" (додається).
2. Доручити Голові Верховної Ради України забезпечити невідкладне направлення тексту Заяви до Ради національної безпеки і оборони України.
3. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.



Голова Верховної Ради
України

м. Київ
29 травня 2023 року
№ 3119–IX

Р. СТЕФАНЧУК

ЗАЯВА
Верховної Ради України
"Про необхідність жорсткого і безкомпромісного подолання
проявів корупції в системі правосуддя"

Від імені Українського народу Верховна Рада України як єдиний орган законодавчої влади України:

враховуючи, що державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову,

наголошуючи, що правосуддя в Україні здійснюють виключно суди, а Верховний Суд є найвищим судом у системі судоустрою України,

наголошуючи, що суд ухвалює рішення іменем України,

визнаючи, що суддя, здійснюючи правосуддя, є незалежним та керується верховенством права,

беручи до уваги, що доброчесність є однією з рис, якими повинна володіти особа, яка претендує на зайняття посади судді,

наголошуючи, що кожен суддя урочисто присягає Українському народу об'єктивно, безсторонньо, неупереджено, незалежно, справедливо та кваліфіковано здійснювати правосуддя від імені України, керуючись принципом верховенства права, підкоряючись лише закону, чесно і сумлінно здійснювати повноваження та виконувати обов'язки судді, дотримуватися етичних принципів і правил поведінки судді, не вчиняти дій, що порочать звання судді або підривають авторитет правосуддя,

враховуючи, що зміцнення довіри суспільства до судової влади та інститутів правосуддя є одним із завдань Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021–2023 роки, затвердженої Указом Президента України від 11 червня 2021 року № 231/2021, а низький рівень такої довіри визначено однією з основних проблем,

визнаючи, що Українська держава йде на безпрецедентні кроки, реалізуючи судову реформу за підтримки міжнародних партнерів з метою підвищення рівня довіри суспільства до судової влади та інститутів правосуддя,

наголошуючи, що, оскільки 24 лютого 2022 року в Україні введено воєнний стан у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти Української держави та Українського народу, особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, повинні з особливою відповідальністю здійснювати довірені їм повноваження,

зважаючи, що в умовах війни суспільство особливо гостро відчуває питання справедливості та несправедливості,

наголошуючи, що довіра до судової гілки влади є однією з основних засад функціонування держави, а прояви корупції в органах судової влади становлять загрозу національним інтересам України,

враховуючи європейську ідентичність Українського народу і незворотність європейського та євроатлантичного курсу України,

зважаючи, що від дотримання принципу верховенства права залежать подальша євроінтеграція та членство України в Європейському Союзі,

наголошуючи, що судді займають особливо відповідальне становище,

звертаючи увагу, що великий розмір суддівської винагороди не є та не може бути єдиною гарантією справедливого та неупередженого здійснення суддею його обов'язків, адже високе матеріальне забезпечення судді передусім має корелюватися з нульовою толерантністю до корупції, а також професійністю судді,

рішуче засуджуючи будь-які прояви корупції в органах державної влади,

враховуючи, що 16 травня 2023 року Пленум Верховного Суду у зв'язку з опублікуванням Національним антикорупційним бюро України та Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою в засобах масової інформації повідомлення про ймовірне вчинення Головою Верховного Суду корупційних діянь, заподіянням шкоди авторитету Верховного Суду та зниженням довіри громадян до суду, на підставі статті 41 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" висловив недовіру Голові Верховного Суду, що стало підставою для дострокового припинення його повноважень,

розцінюючи зазначені події як такі, що істотно шкодять авторитету та суспільній довірі до найвищого суду в системі судоустрою України,

зважаючи на інші численні повідомлення в засобах масової інформації про неприпустимі приклади негативної поведінки суддів, що порочать звання судді та підривають авторитет системи правосуддя,

враховуючи, що на сьогодні на розгляді Вищої ради правосуддя перебуває понад 9 тисяч скарг щодо дисциплінарних проступків суддів,

беручи до уваги, що на 22 травня 2023 року в судовій системі України з 6 493 посад суддів 1 966 посад були вакантними, а понад 2 тисячі суддів, яких обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України "Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)", досі не оцінено на відповідність займаній посаді,

наголошуючи, що, крім негативних прикладів поведінки суддів, є багато прикладів самовідданої і чесної роботи представників судової системи, зокрема щодо виконання обов'язку з оборони України, волонтерської діяльності,

розуміючи, що негативні приклади поведінки окремих суддів дискредитують в очах суспільства діяльність усієї судової гілки влади,

усвідомлюючи, що судова гілка влади відіграє вирішальну роль у забезпеченні справедливості в суспільстві,

зважаючи на те, що корупція в органах судової влади становить загрозу національній безпеці та інтересам України,

Верховна Рада України цією Заявою:

1. Рішуче засуджує ганебний випадок, що стався у Верховному Суді.

2. Заявляє про абсолютну недопустимість випадків, коли керівник найвищого суду в системі судоустрою України може бути задіяний у вчиненні корупційних діянь.

3. Наголошує на потребі належного, неупередженого та ефективного розслідування можливих фактів корупції у Верховному Суді. Перебіг і результати такого розслідування мають бути максимально публічними в межах, встановлених Кримінальним процесуальним кодексом України.

4. Відзначає роботу антикорупційних органів у цій ситуації, що свідчить про реальні результати антикорупційної реформи, а також наголошує на необхідності її подальшого системного впровадження.

5. Заявляє про нагальну потребу в рішучому та послідовному продовженні судової реформи з метою зміцнення авторитету та підвищення рівня довіри суспільства до інститутів правосуддя, а також подальшої євроінтеграції України, здійснивши такі невідкладні кроки:

продовжити жорстку та безкомпромісну боротьбу з ганебними випадками недопустимої поведінки суддів, що порочать звання судді та підривають авторитет правосуддя;

докорінно винищити корупцію в системі органів правосуддя. Ті, хто не готовий існувати у справедливій та прозорій реальності і вчинятиме в подальшому корупційні дії, мають бути усунуті з лав суддівського корпусу і притягнуті до відповідальності;

невідкладно відновити розгляд Вищою радою правосуддя дисциплінарних скарг стосовно суддів;

розглянути можливість запровадження періодичної перевірки доброчесності суддів;

грунтовно вдосконалити правила добору та доступу до професії судді, забезпечивши належну перевірку кандидатів на посаду судді за критеріями професійної компетентності та доброчесності (зокрема з використанням сучасних засобів оцінки та тестування, а також із залученням громадянського суспільства);

провести оптимізацію системи судоустрою України відповідно до викликів і вимог реального стану;

завершити оцінку відповідності займаній посаді всіх чинних суддів;

встановити і забезпечити гідні та належні умови оплати праці працівників апаратів судів;

розглянути питання посилення відповідальності за вчинення суддями корупційних злочинів.

6. Звертається до Ради національної безпеки і оборони України щодо негайного розгляду на її засіданні питання щодо фактів виявлення корупції та інших порушень закону представниками судової гілки влади з огляду на необхідність забезпечення національної безпеки та захисту інтересів України.